

№3/2020

Українська культура



ПЕРЕМОГА ЖИТТЯ НАД СМЕРТЮ
ЯК ІКОНИ НА ЯЩИКАХ З-ПІД НАБОЇВ РЯТУЮТЬ
УКРАЇНСЬКИХ ВОЇНІВ

ВІД ВИДАВЦЯ



«Українська культура» — один із найвпізнаваніших брендів української друкованої періодики культурологічного напрямку. Саме навколо нього наприкінці 2018 року об'єдналися трудові колективи газет «Культура і життя» та «Кримська світлиця», журналів «Українська культура», «Музика» та «Пам'ятки України: національна спадщина», щоби творити високоінтелектуальний інформаційний продукт нової якості: вільний від урядової цензури та незалежний від політичних віянь, спрямований на захист національних інтересів у нав'язаній нам Росією гібридній інформаційній війні.

Тематика публікацій журналу «Українська культура» охоплює чи не всі галузі культурного життя сучасної України — музика, кіно, література, образотворче мистецтво, архітектура, мультимедіа, дизайн, фотографія... Головними пріоритетами видання були і залишаються утвердження національної свідомості читачів, захист національних пріоритетів у культурі і мистецтві, висвітлення справжньої, а не викривленої української історії, духовності та науки. Водночас журнал є майданчиком для творчих експериментів та гострих фахових дискусій, де формуються вектори розвитку українських культурних процесів XXI століття.

Тож давайте поринемо в дивовижний світ «Української культури» разом!

**З повагою – Євген БУКЕТ,
директор ТОВ «Видавничий гім «Українська культура»**

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1

ВИДАВЕЦЬ:

ТОВ «Видавничий дім
«Українська культура»

ДИРЕКТОР:

Євген БУКЕТ

СВІДОЦТВО ПРО ДЕРЖАВНУ

РЕЄСТРАЦІЮ

КВ № 23789-13629Р
від 14.02.2019.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПУСК:

Іван АНДРУСЯК

РЕДКОЛЕГІЯ:

Іван АНДРУСЯК
Євген БУКЕТ
Андрій ЩЕКУН

ДИЗАЙН ТА ВЕРСТКА:

В'ячеслав ЮРЧЕНКО

УСІ ПРАВА ЗАСТЕРЕЖЕНІ:

© УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА, 2020
Передрук і відтворення текстових
та ілюстративних матеріалів журналу
тільки з письмового дозволу видавця

ДРУК:

ТОВ "Поліграфічний комбінат
"Типографія від "А до Я",
вул. Колекторна, 38/40, м. Київ, 02660;
тел. +38(044)563-18-04,
562-28-51, 562-37-41
Наклад: 1000 прим.
Ціна договірна

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС: 95220

ISSN 0868-9644 Українська культура. –
2020. – №3 (1065). – С. 1-64



Журнал підготовлено за сприяння



2. ШЕВЧЕНКОЗНАВСТВО

НЕЗРУЧНИЙ ТАРАС ШЕВЧЕНКО
(Юрій КОВАЛІВ)

8. КУЛЬТУРНИЙ ПРОСТІР

НІЖНА-ПРЕНІЖНА КОЛАБОРАЦІЯ
(Богдан ПАСТУХ)

11. ПОСТАТЬ

СТЕПАН ПРОЦЮК: «ПИСЬМЕННИКИ Й УКРАЇНЦІ, ЯКІ ЧИТАЮТЬ,
МАЮТЬ ПО-НОВОМУ ГЛЯНУТИ ОДНЕ ОДНОМУ В ОЧІ»
(Оксана ДРАГАН-ПЕТРИК)

15. ПОСТАТЬ

ПАЛЬЦІ ПОМІЖ ПІСКОМ
(Степан ПРОЦЮК)

18. ЛІТЕРАТУРА

ІЗ НОВИХ ВІРШІВ
(Борис ГУМЕНЮК)

22. ПРОЧИТАЙТЕ З ДІТЬМИ

НАЙВАЖЛИВІШЕ ПРО СКОВОРОДУ
(Катерина БОРИСЕНКО)

24. ОПОВІДАННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ

СПЕЦНАЗ
(Іван АНДРУСЯК)

27. МИСТЕЦТВО

ПЕРЕМОГА ЖИТТЯ НАД СМЕРТЮ

28. МИСТЕЦТВО

«ГРІХОПАДІННЯ, ЗДАЄТЬСЯ, МОЖНА НАЗВАТИ ПЕРШОЮ
ГІБРИДНОЮ ВІЙСЬКОВОЮ ОПЕРАЦІЄЮ...»
(Олександр КЛИМЕНКО)

35. МИСТЕЦТВО

«ЯЩИКИ ВІД НАБОЇВ ПОВЕРНУЛИСЯ НА ФРОНТ ПЕРЕТВОРЕНИМИ»
Софія АТЛАНТОВА)

39. СЦЕНА

«POST SCRIPTUM» МАЄ ЖИТИ!
(Юлія ЩУКІНА)

46. КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ

КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ ЯК РОЗМІННІ МОНЕТИ
УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ
(Віктор АКУЛЕНКО)

56. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

ПОКЛИКАНИЙ ПРАЦЮВАТИ ЗІ СЛОВОМ
(Петро НЕСТЕРЕНКО)



Тарас Шевченко. Вознесенський собор в Переяславі. Акварель. 1845 р.

НЕЗРУЧНИЙ ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Юрій КОВАЛІВ,

доктор філологічних наук

ПОСТАТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ВИКЛИКАЛА ПАНІЧНИЙ СТРАХ В БУДЬ-ЯКОЇ ВЛАДИ, А ВОНА БУЛА В УКРАЇНІ, КРІМ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ, УНР, ОУН-УПА, – ЧУЖИНСЬКА, ПЕРЕВАЖНО РОСІЙСЬКА. ТОМУ ЙОГО ТВОРИ НЕОДНОРАЗОВО ШМАТУВАЛИ ЦЕНЗОРИ, СИЛКУВАЛИСЯ АДАПТУВАТИ ДО СВОЇХ КУЦИХ ІДЕОЛОГЕМ, А САМ ПИСЬМЕННИК, ХУДОЖНИК, ПЕРШИЙ АКАДЕМІК З ГРАВЕРСТВА ПЕТЕРБУРЗЬКОЇ АКАДЕМІЇ МИСТЕЦТВ, ФІЛОСОФ, ЗАЗНАВАВ ПОСТІЙНИХ ДИСКРЕДИТАЦІЙ. ІНОДІ ЙОГО ВТИСКАЛИ В СХОЖІ НА ПРОКРУСТОВЕ ЛОЖЕ РАМКИ, НЕ ТІЛЬКИ В ЗАЛІЗНІ, ЩО ЇХ, НАСЛІДУЮЧИ КОЛИШНІХ КОЛОНІЗАТОРІВ, ЗАЛЮБКИ ВИКОРИСТОВУЮТЬ НИНІШНІ ДОСТОЙНИКИ, НАДТО В ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ПОЕТА, ОЧЕВИДНО, ДЛЯ ОХОРОНИ ВІД НАРОДУ, НА СТОРОЖІ ЯКОГО АВТОР «КОБЗАРЯ» ПОСТАВИВ СЛОВО ЯК ЕТНОГЕНЕТИЧНИЙ КОД НАЦІЇ, ЯК ОНТОЛОГІЧНУ КАТЕГОРІЮ, ЯК ДУХОВНУ УНІВЕРСАЛІЮ, – НАРОДУ, ЯКИЙ ВВАЖАВ КНИГУ «КОБЗАР» РІВНОВЕЛИКУ СВЯТОМУ ПИСЬМУ.

Не відстають від них всілякі колаборанти-малороси, які, коли дозволено, навіть можуть процитувати кілька віршів поета, але не «Яremo, герш-ту, хамів сину...» або «Раби, подножки, грязь Москви, / Варшавське сміття...». Особливо їх всіх непокоїть уміня Тараса Шевченка називати речі своїми іменами, бачити світ таким,

яким він є, а не з чужого голосу, передусім коли йдеться про справедливий збройний чи культурно-просвітницький спротив деструктивним зовнішнім силам, які часто мімікрують під «п'яті колони», аби розвалити націю ізсередини. Свого часу давньокитайський стратег, воїн і філософ Сунь Дзи доби Чуньцю або початку Чжаньго (VI – V ст. до н. е.) у своїй книзі «Мистецтво війни», вважаючи війну злом, шукав шляхів її подолання з найменшими втратами і нещастями, наполягав на правильному виборі військової стратегії, формулював чимало слухних порад, яких, на жаль, не завжди дотримуються військові. Проте автор не враховував, що війни можуть бути відмінними за своїм характером і метою – завойовницькі й оборонні. У першому разі вони засвідчують суспільну параною, тотальний психоз, спрямований на нищення іншого, на масове проливання крові, що підтверджують будь-які імперії – Римська, Аварська, Священно Римська, Золотоординська, Великобританська, Російська, Австро-Угорська, СРСР, путінська тощо. Однак деякі війни потребують виправдання, коли доводиться боронити себе, свою родину, свою землю від непроханих зайд. Типовим прикладом може бути гайдамаччина, яку історики називають «кривавою», посилаючись на факти помсти українців своїм кривдникам-чужинцям. Називають зазвичай наслідки, а не причини збройного протистояння, нехтуючи природним, священним правом на захист від нападу агресора.

Історію часто пишуть з голосу імперського «переможця», колонізатора. Т. Шевченко, завжди будучи противни-